

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, xxx
COM(2008) 164

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENT ȘI CONSILIU

Punerea în aplicare a Politicii Europene de Vecinătate în 2007

{SEC(2008) xx01}
{SEC(2008) xx02}
{SEC(2008) xx03}
{SEC(2008) xx04}
{SEC(2008) xx05}
{SEC(2008) xx06}
{SEC(2008) xx07}
{SEC(2008) xx08}
{SEC(2008) xx09}
{SEC(2008) xx10}
{SEC(2008) xx11}
{SEC(2008) xx12}
{SEC(2008) xx13}

1. CONTEXT

În ultimii ani, Politica Europeană de Vecinătate (PEV) a permis Uniunii Europene și partenerilor săi să realizeze progrese vizibile în consolidarea cooperării dintre aceștia, precum și în ceea ce privește o mai bună adaptare a cooperării în funcție de nevoile și ambițiile partenerilor. PEV se impune treptat drept un parteneriat pentru reformă și dezvoltare benefic pentru ambele părți, care contribuie la apropierea vecinilor noștri de UE, aduce noi beneficii pentru cetățenii lor și ai noștri și promovează integrarea regională dincolo de frontierele UE. Prezenta comunicare oferă o imagine de ansamblu a evoluției relațiilor dintre UE și vecinii acesteia vizați de PEV¹, acoperind o perioadă care a început în noiembrie 2006². Comunicarea Comisiei din decembrie 2007³ a identificat domeniile în care UE trebuie să întreprindă mai multe acțiuni, în special în ceea ce privește integrarea economică și comercială, mobilitatea sau soluționarea conflictelor regionale.

Structurile și instrumentele în cadrul cărora se desfășoară dialogul și comunicarea sunt acum bine dezvoltate. Acestea sunt analizate în secțiunea 2. Un aspect și mai important este reprezentat de intensificarea relațiilor dintre UE și partenerii săi, în vederea sprijinirii unei agende vaste pentru adoptarea și punerea în aplicare a reformelor pro-europene în numeroase țări și într-o mare varietate de sectoare. Secțiunea 3 prezintă un rezumat al progreselor substanțiale realizate de țările partenere, precum și domeniile care necesită eforturi suplimentare. Informații mai detaliate sunt prezentate în rapoartele intermediare de activitate pentru fiecare țară și în raportul intermediar de activitate pe sectoare, care sunt anexate ca documente de lucru. Date fiind diversitatea politică, economică, socială și culturală între partenerii PEV, precum și variațiile în stabilirea etapelor și a priorităților reformelor, aceste rapoarte nu sunt direct comparabile. Analiza progreselor în materie de guvernanta inclusă în prezenta comunicare și în anexele la aceasta va sta la baza deciziei privind alocările 2008 din cadrul Facilității pentru guvernanta. Secțiunea 4 este dedicată evoluțiilor multilaterale privind UE și partenerii acesteia. Concluziile referitoare la dezvoltarea ulterioară a relațiilor bilaterale dintre UE și țările partenere sunt cuprinse în secțiunea 5.

2. CADRUL INSTITUȚIONAL

Relații contractuale: S-au încheiat acorduri de parteneriat și cooperare (în est) și acorduri de asociere (în sud) cu țările vizate de PEV, cu excepția Belarusului, Libiei și Siriei.

Pe baza progreselor importante realizate până în prezent, în martie 2007, UE și Ucraina au deschis negocierile pentru un nou acord consolidat (NAC) care are drept obiectiv apropierea considerabilă a Ucrainei de UE prin sprijinirea continuării reformelor interne, prin integrarea progresivă a economiei ucrainene în piața internă și prin depășirea, ori de câte ori este posibil, a obiectivelor acordului de parteneriat și cooperare și ale planului de acțiune UE-Ucraina. De atunci, au avut loc șapte runde de negocieri, ambele părți fiind implicate în mod deosebit în dezvoltarea unui nou cadru ambițios pentru relațiile din ce în ce mai strânse dintre acestea. În

¹ Algeria, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordania, Libia, Liban, Republica Moldova, Maroc, Teritoriile Palestiniene Ocupate, Siria, Tunisia și Ucraina. Din motive de simplificare, termenul „țări partenere” va fi folosit în continuare pentru a include de asemenea Teritoriile Palestiniene Ocupate.

² COM(2006) 726.

³ COM(2007) 774.

urma finalizării procesului de aderare a Ucrainei la OMC în februarie 2008, au fost lansate, în aceeași lună, negocieri în vederea creării unei zone a liberului schimb profundă și cuprinzătoare care să reprezinte elementul esențial al noului acord consolidat.

În octombrie 2007, Consiliul a adoptat noi concluzii privind Libia, solicitând Comisiei să prezinte proiecte de directive de negociere în vederea unui viitor acord-cadru UE-Libia. Comisia a prezentat proiectele de directive respective în februarie 2008. UE oferă un parteneriat deplin cu Belarus, cu condiția ca această țară să întreprindă măsuri concrete și convingătoare în vederea democratizării, respectării drepturilor omului și statului de drept. Măsurile luate de autorităților bieloruse pentru a remedia lacunele în materie de guvernare democratică sunt în continuare limitate, nefiind posibilă, până în prezent, realizarea de progrese în vederea unui astfel de parteneriat. În același timp, sunt încurajate contactele la nivel tehnic în ceea ce privește aspectele de interes comun. Relațiile UE-Siria sunt reglementate de acordul de cooperare din 1977, până la semnarea proiectului de acord de asociere.

Planuri de acțiune: În urma adoptării planurilor de acțiune cu Armenia (noiembrie 2006), Azerbaidjan (noiembrie 2006), Georgia (noiembrie 2006), Liban (ianuarie 2007) și Egipt (martie 2007), un total de douăsprezece țări au ales, în prezent, să își dezvolte relațiile cu UE utilizând acest instrument pentru sprijinirea reformelor interne și consolidarea cooperării bilaterale și regionale. În ceea ce privește Algeria, numeroase grupuri de lucru și subcomitete s-au implicat într-un dialog politic pe baza acordului de asociere cu această țară. Cu ocazia Consiliului de asociere din martie 2008, s-a decis stabilirea unui program de lucru comun în vederea stabilirii priorităților de punere în aplicare a acordului de asociere.

Primele planuri de acțiune au intrat în vigoare la începutul anului 2005. Trei dintre acestea (Ucraina, Republica Moldova și Israel) aveau un orizont de timp inițial de trei ani. Dat fiind că aceste țări au realizat progrese semnificative și că relațiile acestora cu UE sunt în curs de revizuire, urmărindu-se aprofundarea lor, cooperarea continuă în prezent, din motive de ordin pragmatic, pe baza planurilor de acțiune respective.

3. AGENDA NAȚIONALĂ DE REFORME ÎN ȚĂRILE PARTENERE

Dialog politic și reformă

Deși au în comun principii de bază importante, procesele politice de reformă sunt diferite în diversele țări vizate de PEV, reflectând angajamentele asumate de țările respective în acest sens. În est, toți partenerii PEV care au convenit asupra unor planuri de acțiune sunt membri ai OSCE și ai Consiliului Europei, ceea ce contribuie la o agendă de reforme specifică ce are drept obiectiv apropierea în cea mai mare măsură de standardele fundamentale predominante în UE. Punerea în aplicare a reformelor în cea mai mare parte a țărilor din regiune s-a realizat, de asemenea, pe fondul unei creșteri economice și al unei relative stabilități. În sud, agenda de reforme se bazează pe valorile comune înscrise în Declarația de la Barcelona, considerând aceste valori și angajamentele ONU drept obiective de referință. În numeroase țări care nu respectă încă pe deplin aceste standarde, evoluția reformei politice este lentă. În cazul Libanului și al Teritoriilor Palestiniene Ocupate, contextul politic nu a permis deocamdată o abordare pertinentă a obiectivelor planului de acțiune, în pofida eforturilor vizibile. În general, există mari diferențe între dialogul politic și agenda de reforme proprii fiecărui partener PEV, iar următoarele observații trebuie luate în considerare având în vedere planurile de acțiune și rapoartele intermediare de activitate individuale.

Mai multe țări, în special Republica Moldova și Armenia, introduc reforme pentru a-și consolida *instituțiile democratice*. Acest lucru include, în cazul Republicii Moldova, măsuri legislative legate de reforma parlamentară și de autonomia locală și, în cazul Armeniei, separarea puterilor, inclusiv sporirea competențelor Adunării Naționale și îmbunătățirea autonomiei locale. Marocul a devenit membru al Comisiei de la Veneția a Consiliului European. Această țară a realizat progrese în ceea ce privește răspunderea judiciară a membrilor guvernului și reforma autonomiei locale. Egiptul a introdus o serie de amendamente constituționale printre obiectivele cărora se numără suspendarea stării de urgență până în iulie 2008. Iordania a adoptat o nouă lege a municipalităților care prevede alegerea directă a membrilor consiliului municipal și a primarilor (cu excepția capitalei Amman), realizând astfel progrese în promovarea democrației locale. Relațiile dintre parlamente pot juca un rol important în continuarea dezvoltării culturii parlamentare. Intențiile Parlamentului European de a-și consolida cooperarea cu parlamentele țărilor partenere, astfel cum au fost exprimate în raportul său privind PEV din noiembrie 2007, vor reprezenta un factor major în această privință.

Alegerile prezidențiale, legislative sau locale au fost organizate în mai multe țări partenere. Acestea au oferit semnale importante cu privire la dezvoltarea democrației. În Republica Moldova, alegerile locale din iunie 2007 au fost, în general, bine administrate și au oferit electoratului o posibilitate reală de a alege, cu toate că s-au constatat unele lacune, în special în ceea ce privește accesul echitabil al tuturor candidaților la mijloacele de informare în masă. În urma alegerilor pentru Camera superioară din Egipt, președinția UE a făcut o declarație prin care și-a exprimat anumite îngrijorări cu privire la modul de desfășurare a acestora. La alegerile legislative din septembrie 2007, Marocul a realizat progrese în ceea ce privește transparența procesului electoral și accesul candidaților politici la mijloacele de informare în masă. În Ucraina, în pofida controverselor care au planat asupra organizării de alegeri parlamentare anticipate, procesul democratic a fost consolidat în 2007. Conform evaluărilor privind alegerile, acestea s-au desfășurat, în general, în conformitate cu standardele internaționale pentru alegeri democratice. În noiembrie 2007, alegerile parlamentare din Iordania s-au organizat conform unei legislații care nu respectă anumite standarde internaționale. Iordania nu a acceptat observatori electorali internaționali. În Georgia, propunerea de amânare a alegerilor parlamentare în toamna anului 2008 a condus la tulburări în rândul populației civile și la instituirea stării de urgență. Ca răspuns la îngrijorările suscitade de aceste evenimente, au fost organizate alegeri prezidențiale în ianuarie 2008. Acestea au scos în evidență mai multe deficiențe ale procesului electoral, inclusiv dezechilibre în expunerea mediatică a candidaților, utilizarea resurselor statului în scopuri de campanie electorală, semnalarea unor cazuri de intimidare a electoratului, precum și nereguli în numărarea voturilor și întocmirea listelor. Este necesar ca aceste nereguli să fie soluționate pentru ca Georgia să își poată îndeplini obiectivele prevăzute în planul de acțiune în domeniul reformei politice. În Armenia, alegerile prezidențiale din februarie 2008 au fost organizate, în general, în conformitate cu standardele internaționale. Cu toate acestea, lipsa unei separări clare a funcțiilor de stat și de partid, precum și necesitatea asigurării unui acces egal al candidaților la mijloacele de comunicare în masă, au fost menționate drept aspecte problematice care trebuie soluționate. Au existat, de asemenea, îngrijorări cu privire la starea de urgență care a fost declarată în urma alegerilor.

În unele cazuri, prezența la vot poate fi un indicator al nivelului de încredere a cetățenilor în capacitatea lor de a exercita o influență prin intermediul voturilor. Ratele de participare la alegerile menționate anterior au fost după cum urmează: Republica Moldova - 52%, Egipt - 31%, Ucraina - 63%, Maroc - 37%, Iordania - 54%, Georgia - 56% și Armenia - 69%.

Mai multe țări (în special Armenia, Georgia, Republica Moldova și Maroc) au introdus măsuri în vederea consolidării independenței și transparenței *aparaturii judiciare*, care reprezintă un element-cheie al reformei politice. Nivelul general al *corupției* rămâne un motiv de îngrijorare în majoritatea țărilor partenere. Georgia, Republica Moldova, Maroc și Ucraina au adoptat măsuri de contracarare precum examinarea legislației împotriva corupției înainte de adoptare, obligația înalților oficiali de a prezenta declarații de avere sau sensibilizarea populației. Au fost întreprinse acțiuni limitate în vederea stabilirii unei administrații publice transparente, responsabile și eficiente în Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Iordania, Liban, Teritoriile Palestiniene Ocupate și Ucraina.

În ceea ce privește *drepturile omului și libertățile fundamentale*, Iordania (decembrie 2006) a aderat la Protocolul facultativ la Convenția privind drepturile copilului referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă. Egiptul (în februarie 2007) și Iordania (în mai 2007) au aderat la Protocolul facultativ la aceeași convenție referitor la copiii în conflictele armate. Georgia, Republica Moldova, Maroc și Ucraina au realizat, de asemenea, progrese în vederea ratificării mai multor convenții internaționale. Mai multe țări au întreprins măsuri pentru consolidarea instituțiilor responsabile cu monitorizarea și apărarea drepturilor omului: rolul Ombudsmanului a fost consolidat în Armenia și Azerbaidjan; un mecanism național preventiv, conform prevederilor Protocolului facultativ la Convenția împotriva torturii, este în curs de instituire în Republica Moldova; în Egipt, Consiliul național pentru drepturile omului a adoptat un plan de acțiune național pentru promovarea și protejarea drepturilor omului.

Ucraina (în iulie 2007) a aderat la cel de al doilea Protocol facultativ (Abolirea pedepsei cu moartea) la Pactul internațional privind drepturile civile și politice. Mai multe țări și-au păstrat moratoriile *de facto* cu privire la *pedeapsa capitală*, iar Iordania a redus totodată numărul de infracțiuni pentru care se impune pedeapsa capitală. În majoritatea țărilor partenere, sunt în continuare semnalate cazuri de *tortură și rele tratamente*, deși frecvența și gravitatea acestora diferă în mod considerabil. Se produc adesea incidente în centrele de detenție preventivă și în penitenciare. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește prevenirea torturii și relelor tratamente, de exemplu în Georgia, Republica Moldova și Ucraina. Tunisia și Maroc au înregistrat anumite progrese în punerea sub urmărire a făptașilor. Există îngrijorări cu privire la independența mass-mediei și *libertatea de exprimare* în numeroase țări partenere PEV. Armenia a realizat progrese în ceea ce privește libertatea mass-mediei. Mai multe țări au realizat progrese în materie de *egalitate între femei și bărbați*: în Egipt, s-a interzis în mod oficial mutilarea genitală a femeilor, în Maroc, un amendament la Codul privind naționalitatea permite transmiterea naționalității prin mamă, iar în Tunisia, a fost inițiată procedura de ratificare a Protocolului facultativ la Convenția Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor. Participarea femeilor la viața politică a cunoscut progrese în Iordania, Republica Moldova și Maroc. S-au întreprins măsuri în vederea îmbunătățirii condițiilor pentru *minoritățile naționale* în Georgia, prin intermediul punerii în aplicare a unui program de integrare civică, în Republica Moldova, prin adoptarea planului de acțiune pentru sprijinirea populației rome, precum și în Ucraina, prin ratificarea Convenției europene privind naționalitatea. În ceea ce privește *drepturile fundamentale ale lucrătorilor*, ratificarea și punerea în aplicare a convențiilor OIM sunt în continuare problematice în mai multe țări partenere.

În ceea ce privește *soluționarea conflictelor regionale*, UE menține un dialog deschis cu toate țările partenere. Republica Moldova și Ucraina au cooperat strâns cu UE în problemele legate de eforturile de soluționare a conflictului din Transnistria. Mandatul misiunii UE de asistență la frontieră în Moldova și Ucraina (EUBAM) a fost prelungit până la sfârșitul lunii

noiembrie 2009. În Teritoriile Palestiniene Ocupate, misiunea EU POL COPPS de formare a cadrelor de poliție a fost reactivată, iar miniștrii UE s-au arătat dispuși să redesfășoare misiunea EU BAM Rafah de monitorizare a frontierelor de îndată ce condițiile vor permite acest lucru. În Georgia, a început punerea în aplicare a unui set de măsuri în vederea instaurării unui climat de încredere în Abhazia și Oseția de Sud, în toamna anului 2007; Cu toate acestea, rezultatele în vederea soluționării conflictului sunt foarte limitate. În pofida unei reuniuni informale între președinții Armeniei și Azerbaidjanului în iunie 2007, progresele în vederea soluționării conflictului din Nagorno-Karabakh sunt, de asemenea, limitate. Egiptul și Iordania au jucat un rol important în relansarea inițiativei arabe pentru pace, inclusiv prin participarea acestora la comitetul de monitorizare din cadrul Ligii arabe și la reuniunea de la Annapolis din noiembrie 2007. Recent, au fost relansate negocierile privind statutul Saharei Occidentale, însă s-au înregistrat puține progrese până în prezent.

În sfârșit, majoritatea țărilor partenere PEV acordă o atenție sporită îmbunătățirii gestionării fluxurilor lor migratorii, precum și aprofundării cooperării cu UE în ceea ce privește această politică importantă.

Reforma socio-economică

În ceea ce privește *evoluțiile macroeconomice*, majoritatea țărilor partenere PEV au înregistrat o importantă creștere economică în 2007. În Republica Moldova, creșterea a fost încetinită într-o oarecare măsură în urma unei secete pronunțate. În Maroc, producția agricolă a fost, de asemenea, afectată de secetă. În Liban, instabilitatea politică a avut efecte negative asupra economiei. Țările cu venituri importante din sectorul energetic, în special Azerbaidjan, au cunoscut cele mai mari rate de creștere. Deficitele bugetare publice și nivelul global de îndatorare au rămas, în general, controlabile. Inflația a crescut în majoritatea țărilor, în special din cauza creșterilor globale ale prețului bunurilor de larg consum, însă rata expansiunii monetare reprezintă un motiv de îngrijorare în unele cazuri. Schimburile comerciale bilaterale dintre UE și partenerii PEV au crescut în mod substanțial, ceea ce a condus la consolidarea relațiilor, în timp ce bilanțurile comerciale și deficitele de cont curent cu care se confruntă majoritatea țărilor partenere s-au deteriorat. În unele cazuri, deficitele sunt finanțate prin sporirea investiției străine directe. Bilanțurile comerciale ale Israelului și Iordaniei au cunoscut îmbunătățiri. Cu toate acestea, în cazul Iordaniei, deficitul comercial important cu UE necesită o atenție continuă. Azerbaidjanul și Algeria au înregistrat excedente bugetare și comerciale. Israelul și-a menținut rata de creștere substanțială, și-a redus în mod considerabil datoria publică, iar deficitul public s-a apropiat mult de echilibru. Poziția UE ca principal partener comercial al țărilor partenere PEV a fost consolidată în mai mare măsură în 2007, în special prin aderarea Bulgariei și României.

Armenia, Egipt, Georgia, Iordania și Tunisia au făcut progrese în ceea ce privește îmbunătățirea mediului de *afaceri*, prin intermediul unor măsuri precum simplificarea procedurile de înregistrare a întreprinderilor, reducerea taxelor de licență și introducerea birourilor unice („*one-stop shops*”). Acest proces a fost susținut de Carta euro-mediteraneană pentru întreprinderi la care au aderat majoritatea țărilor partenere din sud. Totuși, acest lucru nu a condus încă la creșterea investiției străine direct în toate cazurile, în special în rândul unor țări mediteraneene partenere PEV. În Egipt, Georgia și Republica Moldova, investiția străină directă a ajuns la niveluri record în 2007.

Majoritatea țărilor PEV se confruntă cu economii informale substanțiale și este, în general, nevoie de îmbunătățirea guvernancei economice. În pofida ratelor relativ ridicate de creștere economică, majoritatea partenerilor PEV se confruntă cu rate ridicate ale *șomajului*, în special

în rândul tinerilor din țările mediteraneene PEV. În Israel și Ucraina s-a constatat o reducere treptată a șomajului. Provocarea cheie constă în promovarea condițiilor de muncă decente. În pofida eforturilor depuse în unele țări, rolul femeilor în viața socială și economică nu s-a îmbunătățit în mod semnificativ.

Comisia își va publica *Evaluarea economică a țărilor învecinate cu UE* în iunie 2008.

Reforma sectorială

Raportul intermediar de activitate pe sectoare, care figurează în anexă, prezintă o imagine de ansamblu asupra altor domenii de politică din cadrul planurilor de acțiune PEV, precum și anumiți indicatori în materie de guvernanță și economie. În general, țările partenere PEV au realizat progrese în ceea ce privește transformarea politicilor lor sectoriale, adoptarea de strategii și luarea de măsuri în sensul reformei și modernizării, precum și în ceea ce privește integrarea lor în economia și piața UE. Aceste țări au introdus o nouă legislație și și-au consolidat capacitățile instituționale. Legislația secundară și capacitatea administrativă necesară punerii în aplicare a reformelor reprezintă în continuare principalele provocări. Viteza și profunzimea progresului a variat atât între țări, cât și între sectoare. În câteva țări partenere PEV, se poate observa un angajament din ce în ce mai mare pentru adaptarea legislației naționale la legislația UE, angajament cu o intensitate variabilă, în funcție de sectoare. Mai mult, asistența financiară comunitară se bazează din ce în ce mai mult pe orientările în materie de politici și se concentrează pe prioritățile de reformă convenite în cadrul planurilor de acțiune PEV.

În mai multe domenii de politică, progresul nu poate fi realizat decât în timp, motiv pentru care raportul intermediar de activitate indică atât măsurile în curs de realizare, cât și măsurile finalizate. În toate domeniile, a fost intensificat dialogul politic dintre CE și țările partenere PEV.

Dialogul politic sectorial reprezintă o platformă esențială pentru „parteneriatul pentru reformă” generat de PEV. Procesul de creare a unei administrații publice care să corespundă nevoilor și drepturilor cetățenilor – de exemplu prin înregistrarea întreprinderilor la un birou unic, servicii polițienești sau vamale necorupte și orientate către cetățeni, gestionarea eficientă a porturilor pentru facilitarea comerțului și transportului sau accesul la informații despre mediu – reprezintă, dacă este susținut, o contribuție politică importantă pentru buna guvernanță și statul de drept.

4. DEZVOLTĂRI MULTILATERALE

În noiembrie 2005, la summit-ul de la Barcelona a fost adoptat un program de lucru pentru o perioadă de cinci ani, iar în noiembrie 2006, cu ocazia reuniunii ministeriale de la Tampere, partenerii euro-mediteraneeni au adoptat un program de lucru pentru 2007. Pe parcursul anului 2007, activitatea realizată în cadrul celor patru capitole de cooperare a fost considerabilă, iar dialogul politic bilateral din cadrul PEV a contribuit la obținerea de progrese în ceea ce privește cooperarea regională în numeroase domenii. Cea mai mare parte dintre cele 21 de inițiative convenite la Tampere au fost puse în aplicare până la sfârșitul anului 2007. Cu ocazia Reuniunii ministeriale euro-mediteraneene de la Lisabona din noiembrie 2007, s-a convenit asupra unei noi serii de inițiative pentru 2008. Dialogul politic și de securitate s-a concentrat asupra următoarelor teme: reexaminarea periodică a situației politice din Orientul Mijlociu, punerea în aplicare a unui code de conduită privind combaterea terorismului, aprofundarea dialogului în ceea ce privește aspectele legate de PESA și de

securitate, lansarea unui dialog la nivel regional privind cooperarea mixtă în domeniul alegerilor și inițiative legate de societatea civilă, drepturile omului și democrație. În domeniul cooperării economice, s-au realizat progrese în ceea ce privește cooperarea financiară în cadrul Facilității euro-mediteraneene pentru investiții și parteneriat (FEMIP), crearea rețelei euro-mediteraneene a experților în finanțe publice, negocierile privind serviciile și dreptul de stabilire, precum și constituirea unui grup de înalți oficiali pentru a continua activitățile în vederea realizării obiectivului de crearea a unei zone a liberului schimb până în 2010 și în perioada ulterioară. S-a continuat, de asemenea, dialogul într-un spectru larg de sectoare, inclusiv schimbările climatice cu care se confruntă partenerii mediteraneeni. În domeniul energiei, Reuniunea ministerială euro-mediteraneeană privind energia a aprobat, în decembrie 2007, un plan de acțiune prioritar pentru perioada 2008-2013. În ceea ce privește dimensiunea culturală și umană, s-a urmărit o mai mare implicare a societății civile. Dialogul s-a axat pe aspecte precum rolul femeilor în societate, educația superioară și cercetarea științifică, precum și societatea informațională. Dialogul politic cu partenerii PEV a fost, de asemenea, consolidat în urma Summit-ului Africa-UE de la Lisabona din decembrie 2007, cu ocazia căruia s-a adoptat o strategie comună UE-Africa și un prim plan de acțiune și care va crea noi sinergii în relațiile dintre UE și respectivele țări africane partenere.

În martie 2008, Consiliul European a aprobat principiul unei Uniuni Mediteraneene care va include statele membre ale UE și statele mediteraneene costiere care nu fac parte din UE. Acesta a invitat Comisia să prezinte Consiliului propunerile necesare pentru a defini modalitățile care vor governa așa-numitul „Proces de la Barcelona: Uniunea Mediteraneeană” în vederea summit-ului care va avea loc la Paris la 13 iulie 2008. Comisia va prezenta aceste propuneri în cel mai scurt timp și va organiza totodată, în cadrul acestui proces, consultări cu vecinii din sud.

Într-o comunicare din aprilie 2007, Comisia a descris în detaliu inițiativa Sinergia Mării Negre drept răspuns la provocările și oportunitățile care necesită sporirea cooperării în regiunea Mării Negre. Această inițiativă profită de aderarea Bulgariei și României la UE și de procesul de aderare a Turciei, completând totodată eforturile, în general bilaterale, depuse în cadrul PEV, precum și celelalte politici aplicate în regiune. Inițiativa oferă o nouă platformă pentru cooperarea regională care implică UE, Turcia, toate statele estice partenere PEV cu planuri de acțiune convenite și Federația Rusă. În urma aprobării Sinergiei Mării Negre de către Consiliu, Comisia a început să pună în aplicare o serie de măsuri concrete, în special în domenii precum energia, transportul, mediul, pescuitul, migrația și dezvoltarea societății civile. Comisia a dobândit statutul de observator în cadrul Organizației pentru Cooperare Economică la Marea Neagră (OCEMN), dezvoltându-și totodată relațiile de lucru cu această organizație. O reuniune a miniștrilor de externe din UE și a partenerilor la Sinergia Mării Negre a avut loc la 14 februarie 2008, la Kiev. Cu ocazia acestei reuniuni, a fost adoptată o declarație comună prin care Sinergia Mării Negre a fost lansată drept o acțiune comună, pe termen lung. În iunie 2008, Comisia va prezenta Consiliului un bilanț al primului an al Sinergiei Mării Negre.

5. EVOLUȚIA VIITOARE A RELAȚIILOR UE CU ȚĂRILE PARTENERE

Evoluția viitoare a planurilor de acțiune

În concluziile Consiliului din februarie 2008, s-a subliniat rolul central al planurilor de acțiune în dezvoltarea obiectivelor Politicii Europene de Vecinătate. Progresul descris în prezenta

comunicare sprijină în mare măsură această analiză. Planurile de acțiune au reprezentat elementul central care a furnizat un conținut operațional relațiilor contractuale dintre UE și partenerii acesteia, devenind totodată puncte de referință pentru comunitatea țărilor donatoare. Odată cu aprofundarea relațiilor și dat fiind că unele obiective sunt realizate pe măsură ce se convine asupra unor noi obiective, va fi necesar ca aceste instrumente să fie adaptate în consecință. Planurile de acțiune conțin dispoziții referitoare la această adaptare, care va permite ca ambițiile din ce în ce mai mari ale părților să fie reflectate într-un document pe baza căruia să fie organizată colaborarea. Comisia consideră că astfel de instrumente, indiferent de denumirea lor, își vor dovedi în continuare utilitatea în contextul noilor acorduri contractuale care urmează să fie stabilite cu partenerii PEV.

Experiența acumulată până în prezent pe parcursul punerii în aplicare a primei generații de planuri de acțiune sugerează că adaptările ulterioare ar trebui să aibă drept rezultat documente mai apropiate de ambițiile și capacitățile specifice ale țărilor partenere, care să reflecte relațiile diferite ale UE cu partenerii săi, promovând totodată acțiuni realiste în vederea unei convergențe a reglementării cu legislația și standardele UE. Această diferențiere va conduce, de asemenea, la o implicare sporită a țărilor partenere.

Principalele caracteristici ale planurilor de acțiune, și anume faptul că sunt relativ specifice, limitate în timp și orientate către acțiune, trebuie menținute și îmbunătățite. De asemenea, ar fi utilă stabilirea unei succesiuni mai clare a măsurilor întreprinse în vederea realizării obiectivelor planurilor de acțiune. În general, domeniul de aplicare al planurilor de acțiune (și anume numărul de sectoare vizate) ar trebui menținut, deoarece acesta reprezintă bogăția relațiilor pe care UE le dezvoltă cu partenerii săi. Ar trebui efectuată o inventariere realistă a măsurii în care planurile de acțiune sunt puse în aplicare.

Dezvoltările viitoare ale relațiilor cu partenerii

PEV câștigă astfel teren, în mod treptat, ca motor al dezvoltării unor relații mai intense și mai fructuoase între UE și partenerii săi. UE trebuie să își continue acum abordarea prin 1) intensificarea politicii și a aplicării acesteia astfel încât aceasta să aducă beneficii clare, 2) adoptarea unei metode graduale, bazate pe performanță și diferențiate în funcție de nevoile fiecărei țări și 3) exprimarea dorinței de a aprofunda relațiile cu partenerii selectați atunci când această aprofundare este justificată și urmărită de țările în cauză.

În cazul a patru țări, activitățile comune privind punerea în aplicare a planurilor de acțiune s-au intensificat, în așa măsură încât este garantată o aprofundare deosebită a relațiilor acestora cu UE. Această aprofundare va fi continuată în fiecare caz în parte într-un mod adaptat circumstanțelor specifice, coerent cu filosofia generală a PEV, inclusiv cu principiul obiectivelor de referință convenite de comun acord. Cu **Ucraina**, se stabilește un cadru ambițios pentru acest parteneriat prin negocierile privind un nou acord consolidat, negocieri care progresa rapid și care vor include prevederi pentru o zonă a liberului schimb profundă și cuprinzătoare. **Republica Moldova** a realizat progrese importante în ceea ce privește punerea în aplicare a planului său de acțiune PEV și a dat dovadă de o voință politică puternică pentru a progresa în continuare. Potrivit concluziilor Consiliului din februarie 2008, UE este pregătită să lanseze, pe baza progreselor susținute, o perioadă de reflecție privind un nou acord, care să fie adaptat intereselor Republicii Moldova și care să depășească obiectivele acordului de parteneriat și cooperare (APC). Discuțiile cu **Maroc** progresa, de asemenea, în ceea ce privește mijloacele de dobândire a unui „statut avansat”, care ar putea fi reprezentat de un pachet vast, cuprinzând măsuri semnificative privind mobilitatea persoanelor, în paralel cu progresele privind readmisia. În ceea ce privește **Israelul**, un grup de reflecție analizează domeniile în care relațiile cu UE ar putea dobândi un statut special. Acest lucru ar trebui să

includă atât aprofundarea dialogului politic, cât și implicarea sporită a Israelului în economia și piața UE, precum și în mai multe politici cheie ale UE.

Se va continua colaborarea cu **Iordania** și **Turcia** într-un spectru larg de politici sectoriale, în sprijinul agendelor de reformă ale țărilor respective.

În cazul altor țări, punerea în aplicare a planurilor de acțiune PEV nu a început decât recent. Progresele cu **Armenia**, **Egipt** și **Georgia** se vor baza pe un început promițător, luând în considerare, pentru fiecare caz în parte, circumstanțele specifice și ambițiile țărilor respective. Se înregistrează, de asemenea, progrese în colaborarea cu **Azerbaidjan** în mai multe sectoare, inclusiv cooperarea privind energia.

În cazul **Libanului** și al **Teritoriilor Palestiniene Ocupate**, planurile de acțiune PEV vor reprezenta un punct de plecare solid pentru reforme, de îndată ce condițiile vor permite realizarea de progrese mai importante. Între timp, se continuă stabilirea de contacte la numeroase niveluri pentru consolidarea încrederii și capacității. Reuniunea Comitetului mixt cu Autoritatea Palestiniană, programată să aibă loc în al doilea trimestru al anului 2008, urmărește relansarea punerii în aplicare în comun a planului de acțiune.

Patru țări vizate de PEV nu au adoptat planuri de acțiune, însă, în mai multe cazuri, acest lucru nu a împiedicat aprofundarea relațiilor. În cazul **Algeriei**, punerea în aplicare a acordului de asociere cunoaște evoluții pozitive, iar relațiile sunt aprofundate rapid în domenii variind de la energie la migrație. Relațiile cu **Libia** s-au îmbunătățit în mod vizibil, Comisia propunând negocieri pentru un acord ambițios și cuprinzător cu această țară importantă. Relațiile cu **Siria** ar putea fi intensificate pe baza unui proiect de acord de asociere, în momentul în care circumstanțele politice vor permite acest lucru. Deși relațiile la nivel ministerial cu **Belarus** rămân limitate din cauza situației interne din această țară, sunt dezvoltate, în același timp, contactele la nivel tehnic. Deschiderea delegației UE la Minsk va permite consolidarea acestor contacte, precum și legăturile cu societatea civilă din Belarus.

O politică mai vizibilă

În comunicarea Comisiei din decembrie 2006 s-a menționat necesitatea sporirii vizibilității Politicii Europene de Vecinătate pentru a promova implicarea în procesul de reformă și pentru a sta la baza sprijinului pe care UE îl acordă vecinilor săi pe măsură ce aceștia se apropie de Uniune. Alături de conferința organizată la Bruxelles în septembrie 2007, care a reunit miniștrii și societatea civilă din UE și din țările partenere, anul 2007 a cunoscut o creștere importantă a sensibilizării publicului larg din numeroase țări partenere cu privire la angajamentele asumate în cadrul planurilor de acțiune, precum și a atenției pe care organizațiile societății civile o acordă PEV. În cadrul UE, importanța consolidării relațiilor cu vecinii noștri este din ce în ce mai mult în centrul dezbaterii politice. Comisia va valorifica aceste realizări, în cooperare cu celelalte instituții, cu statele membre și cu țările partenere.